

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor
1.3 Departamentul care furnizează disciplina	Finanțe, Monedă și Administrație publică
1.4 Departamentul beneficiar	Departamentul Contabilitate, Informatică economică și Statistică
1.5 Domeniul de studii	Contabilitate
1.6 Ciclul de studii	Masterat
1.7 Programul de studii / Calificarea	Contabilitate, Diagnostic și Evaluare

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Fiscalitate						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. dr. Sebastian Lazăr						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. dr. Sebastian Lazăr						
2.4 An de studiu	2	2.5 Semestru	4	2.6 Tip de evaluare	EP	2.7 Regimul disciplinei*	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	1,5	3.3 seminar/laborator	1,5
3.4 Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5 curs	18	3.6 seminar/laborator	18
Distribuția fondului de timp					
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					50
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					50
Tutoriat					20
Examinări					9
Alte activități					
3.7 Total ore studiu individual					189
3.8 Total ore pe semestru					225
3.9 Număr de credite					9

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	nu este cazul
4.2 De competențe	nu este cazul

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	nu este cazul

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>Cunoștințe (dimensiunea cognitivă)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cunoaștere, înțelegere și utilizare a limbajului specific<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea teoriilor importante privind fiscalitatea și impactul asupra afacerilor; • Înțelegerea modului în care impozitele influențează structura capitalului, valoarea întreprinderii, rezultatele și trezoreria întreprinderii, precum și politica de dividend; • Înțelegerea și însușirea tehnicilor fiscale de așezare și percepere a principalelor impozite și taxe; • Însușirea și utilizarea unor termeni specifici domeniului fiscalității în context tematic, inclusiv echivalentul în limba engleză; 2. Explicare și interpretare<ul style="list-style-type: none"> • Explicarea modului în care fiscalitatea influențează organizarea și derularea afacerilor; • Interpretarea cotelor efective de impozitare și identificarea modului de transmitere a incidenței acestora; • Explicarea modului de transmitere a incidenței diverselor tipuri de facilități fiscale, precum și rațiunea practicării acestora <p>Abilități (dimensiunea funcțional-acțională)</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Aplicare, transfer și rezolvare de probleme<ul style="list-style-type: none"> • Aplicarea conceptelor fiscale studiate la problematica variată a administrării afacerilor; • Dezvoltarea capacității de analiză a impactului fiscalității asupra performanțelor întreprinderilor pe baza documentelor financiar-contabile; • Rezolvarea de probleme precum calculul obligațiilor fiscale, calculul cotelor efective de impozitare, dimensionarea facilităților fiscale pe seama interpretării documentelor financiar-contabile, calculul ratelor de rentabilitate în prezența/absența facilităților fiscale; 4. Reflecție critică și constructivă<ul style="list-style-type: none"> • Reflecție critică în manieră comparativă asupra diverselor modalități de impozitare a afacerilor practicate pe plan internațional și evaluarea impactului acestora; • Elaborarea de argumentații logice și coerente privind modul în care fiscalitatea influențează performanța întreprinderilor și avuția acționarilor; • Dobândirea capacității de a analiza, interpreta și fundamenta deciziile financiare sub incidența fiscalității 5. Creativitate și inovare<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea capacității de elaborare a unor soluții de optimizare fiscală a afacerilor; • Dezvoltarea abilităților de conceperea a unor soluții originale privind tehnica de așezare și percepere a diverselor impozite sau practicarea unor facilități fiscale; • Dobândirea de abilități avansate de cercetare în domeniul fiscal, bazate pe cunoașterea aprofundată a diverselor tehnici fiscale și a incidenței acestora la nivelul întreprinderilor.
Competențe transversale	<p>Competențe de rol</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Autonomie și responsabilitate<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea și anticiparea evoluțiilor în plan fiscal în vederea dezvoltării capacității de formulare a judecăților de valoare și de adoptare a unor decizii temeinic fundamentate; • Învățare, efectuare de analize și rapoarte, precum și realizarea de lucrări de specialitate în mod independent; • Capacitatea de autoînvățare și de adaptare la noile reglementări, metode și tehnici fiscale; • Asumarea de sarcini profesionale complexe într-un mediu concurențial supus permanent schimbărilor; 2. Interacțiune socială<ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de a comunica eficient oral și în scris în mediul profesional; • Asumarea unor poziții conforme cu calificarea dobândită în cadrul întreprinderilor; <p>Competențe de dezvoltare personală și profesională</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Dezvoltare personală și profesională<ul style="list-style-type: none"> • Participarea activă la cursurile de formare și perfecționarea profesională continuă, precum și la manifestări științifice; • Însușirea unei atitudini pozitive față de fenomenul fiscalității și creșterea „moralei” fiscale.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Dobândirea de cunoștințe, abilități și competențe referitoare la problematica fiscalității și incidența asupra afacerilor
7.2 Obiectivele specifice	<p>Cunoștințe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea aprofundată a problematicii fiscalității și a modalității prin care aceasta influențează modalitățile de organizare și derulare a afacerilor; • Înțelegerea mecanismelor detaliate și a dezvoltărilor metodologice, teoretice și practice specifice problematicii disciplinei (v. 8.1. și 8.2.); • Utilizarea adecvată a limbajului specific în comunicarea cu mediile profesionale, inclusiv cunoașterea echivalentului în limba engleză a termenilor fiscali specifici; • Utilizarea cunoștințelor de specialitate în explicarea și interpretarea diverselor aspecte ale afacerilor sub incidența impozitelor și taxelor. <p>Abilități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Selectarea, combinarea și utilizarea structurilor operatorii ale aparatului metodologic și conceptual specific problematicii în vederea așezării și percepției impozitelor și taxelor, fundamentării deciziilor financiare și rezolvarea unor probleme teoretice și practice noi în contextul restricțiilor impuse de fenomenul fiscalității; • Utilizarea selectivă și responsabilă a metodelor de analiză și evaluare în vederea formulării unor judecăți de valoare și elaborarea unor soluții la problemele de natură fiscală, inclusiv soluții de optimizare fiscală; • Elaborarea de rapoarte, analize, proiecte de cercetare specifice prin utilizarea celor mai potrivite metode de cercetare calitativă și cantitativă. <p>Competențe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Executarea unor sarcini complexe precum așezarea și perceperea impozitelor, determinarea incidenței fiscalității asupra performanțelor întreprinderilor, calculul cotelor efective de impozitare și reliefaarea impactului acestora asupra rezultatelor financiare, selectarea celor mai potrivite facilități fiscale prin prisma raportului cost-avantaje, însușirea celor mai noi metodologii de cercetare științifică în domeniu, analiza critică în manieră comparativă a diverselor tehnici fiscale practicate pe plan internațional, integrarea contribuțiilor sociale și a impozitelor pe activele imobiliare în evaluarea performanțelor financiare ale întreprinderilor; • Asumarea de roluri și funcții de conducere în compartimentele de specialitate din cadrul întreprinderilor, băncilor comerciale (corporate banking) dar și din cadrul organelor fiscale de specialitate; • Dezvoltarea capacităților de dezvoltare personală și profesională prin conștientizarea necesității învățării continue și permanente, precum și prin recunoașterea importanței cercetării științifice în creșterea performanțelor la toate nivelurile.

8. Conținut		
8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Fiscalitatea și implicațiile acesteia în afaceri 1.1. Conceptul de fiscalitate și sistem fiscal 1.2. Dimensiuni ale fiscalității la nivel macro	Prelegeri și discuții pe	

1.3. Dimensiuni ale fiscalității la nivel micro 1.4. Evoluții și tendințe în fiscalitate 1.5. Fiscalitate și afaceri	tematica disciplinei	
2. Definirea și clasificarea impozitelor și taxelor. Principii ale fiscalității 2.1. Elementele impozitului 2.2. Principiile impunerii 2.3. Rata fiscalității 2.4. Așezarea și perceperea impozitelor 2.5. Clasificarea impozitelor 2.6. Caracterizarea generală a impozitelor directe 2.7. Caracterizarea generală a impozitelor indirecte 2.8. Taxele		
3. Impozitul pe profit 3.1. Contribuabili; 3.2. Sfera de cuprindere a impozitului; 3.3. Perioada impozabilă; 3.4. Cotele de impozitare; 3.5. Determinarea profitului impozabil (venituri impozabile, venituri neimpozabile, cheltuieli deductibile, cheltuieli nedeductibile); 3.6. Reținerea impozitului pe dividende; 3.7. Plata impozitului și depunerea declarațiilor fiscale; 3.8. Reorganizările, lichidările și alte transferuri de active și titluri de participare.		
4. Impozitul pe veniturile microîntreprinderilor 4.1. Definiția microîntreprinderii; 4.2. Sfera de aplicare și perioada impozabilă; 4.3. Condițiile pe care trebuie să le îndeplinească o microîntreprindere și opțiunea de a plăti impozit pe veniturile microîntreprinderilor; 4.4. Cota de impozitare 4.5. Determinarea impozitului pe veniturile microîntreprinderilor. Baza impozabilă 4.6. Plata impozitului și depunerea declarațiilor fiscale.		Utilizarea intensivă a legislației fiscale în furnizarea de cunoștințe de specialitate și formare unor abilități practice ce țin de problematica așezării și percepției impozitelor și taxelor
5. Impozitul pe venit 5.1. Contribuabili; 5.2. Sfera de aplicare și perioada impozabilă; 5.3. Cotele de impozitare; 5.4. Impozitarea veniturilor din activități independente; 5.5. Impozitarea veniturilor din salarii; 5.6. Impozitarea veniturilor din cedarea folosinței bunurilor; 5.7. Impozitarea veniturilor din investiții (dividende și dobânzi); 5.8. Impozitarea veniturilor din alte surse; 5.9. Determinarea venitului net anual impozabil și a impozitului pe venitul net anual impozabil.		
6. Impozitele și taxele locale 6.1. Impozitul pe clădiri; 6.2. Impozitul pe teren; 6.3. Impozitul pe mijloacele de transport.		
7. Taxa pe valoarea adăugată (TVA) 7.1. Sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată; 7.2. Persoanele impozabile;		

<p>7.3. Operațiunile cuprinse în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată;</p> <p>7.4. Locul operațiunilor cuprinse în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată;</p> <p>7.5. Faptul generator și exigibilitatea taxei pe valoarea adăugată;</p> <p>7.6. Baza de impozitare;</p> <p>7.7. Cotele de taxă pe valoarea adăugată;</p> <p>7.8. Operațiunile scutite de taxa pe valoarea adăugată;</p> <p>7.9. Regimul deducerilor;</p> <p>7.10. Persoanele obligate la plata taxei pe valoarea adăugată;</p> <p>7.11. Obligațiile privind taxa pe valoarea adăugată;</p> <p>7.12. Regimurile speciale pentru: întreprinderi mici, agenții de turism, bonuri secondhand, opere de artă, obiecte de colecție și antichități, aurul de investiții, persoanele impozabile nestabilite în Comunitate care prestează servicii electronice persoanelor neimpozabile;</p> <p>7.13. Răspunderea pentru plata taxei pe valoarea adăugată;</p> <p>7.14. Dispoziții tranzitorii.</p>		
<p>8. Cotele efective de impozitare – modalitatea de evaluare a impactului fiscalității asupra afacerilor</p> <p>8.1. Stadiul actual al cunoașterii în determinarea cotelor efective de impozitare</p> <p>8.2. Metodologii forward-looking și backward-looking în dimensionarea cotelor efective de impozitare</p> <p>8.3. Evaluarea impactului cotelor efective de impozitare asupra performanțelor întreprinderilor</p>		<p>Bibliografie orientată îndeosebi pe lucrări științifice (de cercetare) și mai puțin pe materiale didactice</p>
<p>8.2. Seminar</p> <p>1. Fiscalitatea și implicațiile acesteia în afaceri</p> <p>2. Definierea și clasificarea impozitelor și taxelor. Principii ale fiscalității</p> <p>3. Impozitul pe profit</p> <p>4. Impozitul pe veniturile microîntreprinderilor</p> <p>5. Impozitul pe venit</p> <p>6. Impozitele și taxele locale</p> <p>7. Taxa pe valoarea adăugată (TVA)</p>	<p>Seminariile e vor detalia problemati ca cursului, fiind bazate pe dezbateri, abordări comparati ve, exemple de calcul și prezentări de studii de caz</p>	<p>Utilizarea intensivă a legislației fiscale în furnizarea de cunoștințe de specialitate și formare unor abilități practice ce țin de problematica așezării și percepției impozitelor și taxelor</p>
<p>8. Cotele efective de impozitare – modalitatea de evaluare a impactului fiscalității asupra afacerilor</p>		

Bibliografie:

Codul fiscal actualizat și normele de aplicare

https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/Cod_fiscal_norme_11022020.htm

Codul de procedură fiscală actualizat și normele de aplicare

https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/cod_procedura/Cod_Procedura_Fiscala_11022020.htm

- Brezeanu, Petre (2010), *Fiscalitate. Concepte, teorii, politici si abordari practice*, Editura Wolters Kluwer, București, 2010.
- Devereux, Michael P. (2008), Business taxation in a globalized world, *Oxford Review of Economic Policy* 24 (4), 2008, 625–638.
- Devereux, Michael P., Christina Elschner, Dieter Endres and Christoph Spengel (2009), Effective Tax Levels using the Devereux/Griffith Methodology. Report 2009, Project for the EU Commission TAXUD/2008/CC/099, Mannheim and Oxford.
- Devereux, Michael P., Rachel Griffith and Alexander Klemm (2002), Corporate income tax reforms and international tax competition, *Economic Policy* 17 (35), 450-495.
- Jones, Sally, Shelley Rhoades-Catanach (2011), *Principles of Taxation for Business and Investment Planning*, 2011 Edition, McGraw-Hill/Irwin.
- Scholes, Myron S., Mark A. Wolfson, Merle M. Erickson, Edward L. Maydew, Terry J. Shevlin (2009), *Taxes and Business Strategy: A Planning Approach* (fourth edition), Pearson Education 2009.
- Sebastian Lazăr (2009), *Incidența bugetelor publice asupra*
- Sebastian Lazăr (2010), *Sisteme fiscale comparate*, Editura Wolters Kluwer, București, 2010.
- Spengel, Christoph and Andreas Oestreicher, (2011), Common Corporate gestiunii financiare a întreprinderii, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, 2009. Tax Base in the EU- Impact on the Size of Tax Bases and Effective Tax Burdens, *ZEW Economic Studies* No. 43, Heidelberg.
- Spilker, Brian, Benjamin Ayers, John Robinson, Edmund Outslay, Ronald Worsham, John Barrick, Connie Weaver (2011), *Taxation of Business Entities*, 2011 Edition, McGraw-Hill/Irwin.
- Legislația fiscală specifică

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

În stabilirea conținutului disciplinei s-a plecat de la constatarea semnalată atât de mediul de afaceri, cât și de organisme publice (Banca Mondială) conform căreia fiscalitatea este una din cele mai semnificative bariere în calea derulării afacerilor în România. Totodată, în urma seminariilor de fiscalitate derulate de-a lungul timpului în cadrul FEAA de reprezentanți ai companiilor din așa-numitul grup Big 4, s-a desprins necesitatea formării de specialiști în domeniul fiscal pentru a diminua criza de specialiști în domeniu.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Test (TS)	Test scris pe teme anunțate în prealabil	30
10.5 Seminar/ Laborator	Monografie fiscală (MF)	Monografie fiscală pe exemplul unui agent economic sau organ fiscal	25
	Proiect de echipă (PE)	Proiect în echipe pe 2-3 studenți pe teme prestabilite de profesor	25
	Activitate la seminar și curs (ASC)	Discuții și comentarii pe teme anunțate în prealabil	20
10.6 Standard minim de performanță			
Studentii trebuie să fie capabili să cunoască și să aplice principalele tehnici fiscale utilizate în așezarea și perceperea impozitelor și taxelor și să evalueze în mod critic impactul fiscalității asupra activității întreprinderii (lucru demonstrabil prin notele obținute la evaluare). Obținerea unei note de minim 5 (prin rotunjire de la 4,50), calculată după cum urmează: $NF = 0,30 \times TS + 0,25 \times MF + 0,25 \times PE + 0,20 \times ASC$, unde:			

NF = **N**ota **F**inală
TS = **T**est **S**cris
MF = **M**onografie **F**iscală
PE = **P**roiect de **E**chipa
ASC = **A**ctivitate **S**eminar și **C**urs

Data completării
10.09.2021

Titular de curs
Prof. dr. Sebastian Lazăr

Titular de seminar
Prof. dr. Sebastian Lazăr

Data avizării în departament
23.09.2021

Director departament furnizor
Prof. dr. Ovidiu Stoica

Director departament beneficiar
Prof. dr. Florin Dumitriu